

**ER-03 (HU)**

**Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum** (Gödöllői-dombság)

magterület: 44.5 ha; védőzóna: 111.0 ha; összes terület: 155.5 ha

kapcsolat: [Horváth Ferenc \(MTA ÖK\)](#) , MTA ÖK Ökológiai és Botanikai Intézet

A beküldés/aktualizálás ideje: : 2020-11-09

[Északi-középhegység erdőgazdasági tájcsoport](#)

[Pilisi Parkerdő Zrt. ; Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság](#)

*Változástörténet:*

- 2017-ben ellenőriztük a kerítést és a terület vadmentességét (SZIE vadgazda terepgyakorlat)
- 2016-ban felmértük a 2014 decemberi jégtörés mértékét és mintázatát
- 2014 decemberben ónos eső, jégtörés érte a terület magasabb részeit
- 2011/13-ban elkészült az ER HTV alapállapot felmérés
- 2010/11-ben a Valkói Erdészeti megépíti a magterületet is magába foglaló vadkizáró kerítést
- 2009-ben a DINPI megalapozott javaslatot terjesztett elő a magterület bővítésére
- Erdőrezervátummá a 14/2000. KöM rendelet nyilvánítja (MK 2000/66: 4068-4072.)

*Leírás:*

**2017**

Egy SZIE Vadgazda terepgyakorlat keretében hallgatók bejárták a területet: a bekerített terület vadmentes, a cserje- és újulati szint regenerálódik; a kerítés ép, de egyes szakaszokon kisebb rádőlések vannak a Hatvanas-oldal, Panoráma-út felőli részen; szarvasok beugrási nyomai (behajló kerítés, kerítés melletti nyomok) láthatók; idei szarvas agancsverés nyomokat, továbbá szarvas és vaddisznó hullatékot találtunk; a cserje- és újulati szint nem rágott, a lehullott makkot nem szedte fel vad, a dagonyázó helyek szárazak, ill. régebb óta használaton kívül vannak; több kotorékot és friss borz csapást, latrina/ürüléket is találtak a területen. A kerítés továbbra is jól betölti tervezett vadkizáró funkcióját (de kis mértékben "átjárható"), kisebb karbantartás szükséges.

**2016**

Az erdőkép főként az évszázadokon át tartó erdei legeltetés, majd a vadászati érdekeknek alárendelt erdőgazdálkodás következménye. 100 évesnél idősebb erdők már szinte csak a rezervátum területén maradtak fenn. A jelenleg hatályosnál kedvezőbb területmódosító javaslat született 2009-ben, majd az erdészeti (pályázati forrásból) elkészítette a kibővített magterületet is magába foglaló vadvédelmi kerítést. A területet 2014-re fokozatosan mentesítették a nagyvadtól. A vadkizáró kerítés hatásának követése érdekében az MTA ÖK elvégezte 2012/13-ban az erdőrezervátum egységes alapfelmérését (FAÁSZ, ÚJCS, ANÖV).

A **2014 decemberi rendkívüli ónos eső** a magterület északi kitétséggű és magasabb részein kisebb mértékű bolygatást (jégtörést) okozott. Ennek mértékét a fekvő holtfa újrafelmérésével dokumentáltuk, amellyel együtt elvégeztük az újulati és cserjeszint újrafelmérését is. A 2016-os felmérés szerint az összes holtfa mennyisége 278 MVP átlagában **53 m3/ha**. Ebből a jégtörés átlagosan 12 m3/ha új holtfát hozott létre, amelynek szórása nagy és mintázata igen változatos.

**2010-2011**

A Valkói Erdészeti megépíti az erdőtömböt két részre elkülönítő vadkerítést (a vadlétszám szabályozása érdekében), ezen belül az újratervezett magterületet is magába foglaló vadkiizáró kerítést. A vad

kizárása fokozatosan történik (még 2015 januárjában is él benn vaddisznó és szarvas).

## 2009

A kezelési terv részeként elkészült a terület élőhelytérképe, korábban pedig egy részletes erdőtörténeti tanulmány. Az idősebb, természetes erdőtársulások (elsősorban a reliktum "gyertyán elegyes mezei juharos - tölgyes" és a "kislevelű hársas - tölgyes") védelme érdekében a DINPI - az erdőgazdálkodóval egyeztetve - javaslatot tett a minisztérium felé a magterület kibővítésére és a védőzóna kedvezőbb kialakítására.

## 1999

"Rontott, típusokba be nem sorolható, degradált, helyenként ligetes, másutt fiatalos erdőállományok a jellemzőek. A vadállomány rendkívül nagy (a Gödöllői-dombság erdőtömbje leginkább "vadaskertként" funkcionál), ezért felújulási folyamatok gyakorlatilag nincsenek."

*Horváth és Bölöni (2002) Az ER-ok kutatásszempontrú besorolása és rövid jellemzése 1999-ben*



[A 2014 decemberi jégtörés eredménye sarangolt tűzifába rakva a Valkói Erdészeti rezervátumon kívül](#)

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

2016

[VALKOI\\_ERDESZET\\_NEM\\_ER\\_DSCN1341.JPG](#)



[Korábban rendszeresen visszarágott, majd regenerálódó mezei juhar fáska](#)

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (MTA ÖK)

2016

[RAGOTT\\_REGENERALODOTT\\_MJ\\_DSCN0693.JPG](#)



[Kotorék egy régi szekérút oldalában \(MVP J-17\)](#)

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (MTA ÖK)

2016

[J-17\\_kotorek\\_DSCN0975.JPG](#)



[Ligetes mezei juharos-tölgyes kora tavasszal a magterületen](#)

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (MTA ÖK)

2016

[ER-03-1\\_MEZEI\\_JUHAROS\\_DSCN1291.JPG](#)



Nagy Istrázsa-hegy ER (MVP O-17) - öreg molyhos tölgy jégtöréskor leszakadt koronaágakkal

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum  
2016  
[O-17\\_DSCN0712.JPG](#)



Nagy Istrázsa-hegy ER - az molyhos tölgyet itt nem érte jégtörés (MVP K-18)

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum  
Horváth Ferenc (MTA ÖK)  
2016  
[K-18\\_MoT\\_DSCN0961.JPG](#)



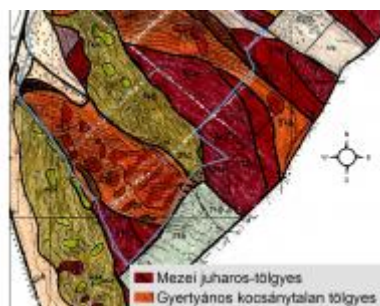
Nagy Istrázsa-hegy ER lejtősztyepréttel mozaikoló molyhos tölgyes (MVP K-18)

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum  
Horváth Ferenc (MTA ÖK)  
2016  
[K-18\\_DSCN0960.JPG](#)

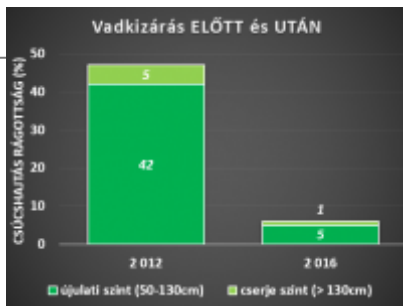
#### *Kéziratok, egyéb dokumentumok:*

- 2020 Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (2020) Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi szakmai tevékenységéről. DINPI, Budapest, 150 old.
- 2019 Neumann Szilvia, Katona Krisztián és Horváth Ferenc (2019): Összefoglaló a 2018. október 12-i valkói vadgazda terepgyakorlatról. Kézirat, MTA ÖK Ökológiai és Botanikai Intézet, Vácrátót, 5 old.
- 2019 Szénási Valentin (2019): A Nagy Istrázsa-hegy újkori történetének kérdéseiről. Kézirat - emlékeztető, 2019.04.19, Vácrátót, 3 oldal
- 2019 Csépanyi Péter és Csór Attila (2019): A Nagy Istrázsa-hegy újkori történetének kérdéseiről. Kézirat - e-mail, 2019.05.05, Vácrátót, 4 oldal
- 2019 Neumann Szilvia (2019): Az újulati és cserjeszint átalakulása vadkizárást követően a Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátumban. Kézirat, Diplomamunka, ELTE TTK, Budapest
- 2019 Horváth Ferenc, Neumann Szilvia és Gyurina Tamás 2019: Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum bejárás: akácinváziós nyomás és az aktuális vadhelyzet. Jegyzőkönyv, MTA ÖK Ökológiai és Botanikai Intézet, Vácrátót
- 2019 Neumann Szilvia és Horváth Ferenc (2019): A Nagy Istrázsa-hegy erdő- és tájhasználat történetének áttekintése. Kézirat, MTA ÖK, Ökológiai és Botanikai Intézet, Vácrátót, 5 oldal
- 2019 Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (2019) A HUDI20023 Gödöllői-dombság kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve. DINPI, Budapest 126 old.
- 2018 Horváth Ferenc, Bíró Attila, Csicsek Gábor, Demeter László, Lipka Borbála, Neumann Szilvia, Papp Mónika, Szabó Gábor, Szegleti Zsófia, Vigh Ákos és Zimmermann Zita (2018): A Nagy Istrázsa-hegy (03) Erdőrezervátum újulati és cserjeszint felmérése 2018, adatlapok. Kézirat, Vácrátót, ER Archívum (2018/D-001)
- 2017 Horváth Ferenc és Katona Krisztián (2017): Összefoglalás a 2017. október 13-i "Vadgazda terepgyakorlat" tanulságairól. Kézirat, MTA ÖK Ökológiai és Botanikai Intézet, Vácrátót, 7 old.

- 2016 Horváth Ferenc, Gyarmati-Horváth Norbert, Judák Tamás, Mázsa Katalin, Szabó Gábor, Szegleti Zsófia, Vida Alexandra, Vigh Ákos és Zimmermann Zita (2016): A Nagy Istrázsa-hegy (03) Erdőrezervátum fekvő holtfa, valamint újulati-és cserjeszint felmérése 2016, adatlapok
- 2016 Horváth Ferenc, Vida Alexandra, Bajomi Bálint (2016): A 2014 decemberi jégtörés mértékének becslése és értékelése erdőrezervátumokban és egy szakmai ismeretterjesztő kiadvány összeállítása; Jelentés; Kézirat, Vácrátót
- 2013 Horváth F, Mázsa K, Ádám R, Judák T, Szabó G, Zimmermann Z: A Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum, (ER-03) faállomány-szerkezet felmérés adatlapjai. Kézirat, Vácrátót, 2013. ER Archívum (2013/D-007/1,2).
- 2012 Mázsa Katalin (összeállította)(2012): Az Erdőrezervátum Program 2011-2012. évi feladatai, a Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátumban az alapfelmérési feladatok megkezdése, a program szakmai irányítása és koordinálása (Zárójelentés). Kézirat, Vácrátót
- 2012 Mázsa Katalin(összeállította) Az Erdőrezervátum Program 2011-2012. évi feladatai, a Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátumban az alapfelmérési feladatok megkezdése(részjelentés)
- 2012 Mázsa Katalin(összeállította) A Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum faállomány-szerkezeti felmérése, az Erdőrezervátum programhoz kapcsolódó koordinációs feladatok (zárójelentés).Kézirat ,Vácrátót.
- 2012 Horváth Ferenc, Mázsa Katalin, Szabó Gábor és Zimmermann Zita: A Nagy Istrázsa-hegy ER-03 ANÖV. felmérés adatlapjai.2012.június 13 és július 20 között.2012.ER Archívum:2012/D-008/1-2.Kézirat. Vácrátót.
- 2011 Horváth F., Bölöni J., Mázsa K. és Ádám R. (2011): A Nagy Istrázsa-hegy erdőrezervátum (ER-03) újulati- és cserjeszint felmérés adatlapjai és az ERDŐ+h+á+l+ó kitézése 2011. november 2. és 11. között. Kézirat, Vácrátót. ER Archívum (2011/D-001)
- 2009 Csáky Péter: A Nagy Istrázsa-hegy hosszú távú fenntartási terve; Javaslat a magterület és védőzóna megváltoztatására; Felterjesztés Haraszthy László, természetvédelmi szakállamtitkár felé; Kézirat, Vácrátót 2009
- 2008 Czövek Erzsébet (2008): A Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum (ER-03) területén végzett eseménykövetés eredményei, összefoglalás, 2008 nyár; Kézirat, Vecsés
- 2007 Czövek E. (2007): A Gödöllő, Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum természetességi vizsgálata. Kézirat, Gödöllő
- 2003 Biró M. (2003): A Gödöllői-dombvidék Tájvédelmi Körzet erdő- és tájhasználat-története a 18. századtól napjainkig [kutatási jelentés]. Kézirat, Vácrátót
- 2002 Rekettye Táj- és Természetkutató Egyesület (2002): Melegkedvelő tölgyes (Corno-Quercetum pubescentis-petraeae Jakucs et Zólyomi 1928) monitorozása a Gödöllői Dombvidék TK területén (V. projekt) -Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer. Kézirat, Budapest
- 2000 Csáky P. (2000): Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum (03) Hosszútávú Fenntartási Terve. Kézirat, Gödöllő
- 1999 Borhidi A. [szerk.] (1999): Az Erdőrezervátum-kutatási program, 1998 zárójelentése. Kézirat, Vácrátót
- 1998 Molnár Zs. (1998): Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum (03) - Erdőrezervátumok 1998. évi szemlézése. Kézirat, Vácrátót
- 1994 FM Erdőrendezési Szolgálat (1994): Nagy Istrázsa-hegy (03) - Erdőrezervátum terület és faállomány adatok. Kézirat, Budapest



Fekete Gábor vegetációtérképe a magterületről Biró Marianna feldolgozásában  
Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum  
2016  
[ER-03-2\\_vegetacioterkep.jpg](#)



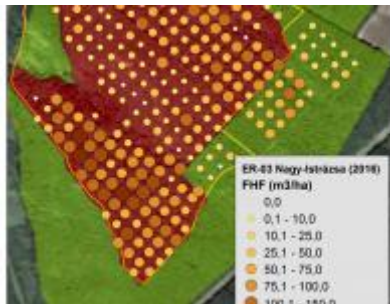
### Hajtáscsúcs rágottság az újulati és cserjeszintben vadkizárás előtt és után

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (MTA ÖK)

2016

[ER-03-4b\\_RAGOTTSSAG.PNG](#)



### Nagy Istrázsa-hegy ER - felmért összes fekvő holtfa 2016-ban

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

Horváth Ferenc (MTA ÖK)

2016

[ER-03\\_Nagy-Istrazsa\\_2016\\_fhf.jpg](#)



### Nagy Istrázsa-hegy ER és környéke, NÉBIH EI - Google úrfelvétel

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

NÉBIH EI - Google

2012

[orto\\_3v.jpg](#)



### Nagy Istrázsa-hegy ER és környéke, NÉBIH EI Erdőtérkép - Google TOPO

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

NÉBIH EI - Google

2012

[topo\\_3v.jpg](#)



### Nagy Istrázsa-hegy ER hatályos és új (javasolt) magterület, védőzóna és kerítés, 2016

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

2016

[ER-03-3\\_urfototerkep\\_regi\\_es\\_uj\\_terulet\\_keritessel.jpg](#)



### Nagy Istrázsa-hegy ER, SPOT4 - FÖMI úrfotótérkép

Nagy Istrázsa-hegy Erdőrezervátum

FÖMI (Eurimage)

1998

[er03\\_30.JPG](#)

**Forrás URL (modified on 2020-11-09 10:38):**[https://erdorezervatum.hu/Nagy\\_Istrazsa-hegy](https://erdorezervatum.hu/Nagy_Istrazsa-hegy)